

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre . . . 12 korona
Félévre . . . 6 korona
Negyedévre . . 3 korona
Egyes szám ára 12 fillér

MEGJELENIK VASÁRNAP
ÉS CSÜTÖRTÖK REGGEL

HATÁRŐR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

□ □ Ujvidék, □ □
Petőfi-utca 47. szám,

ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények küldendők.

Ilyen közleményeket és megkérés-
éseket lapunk nyomdája is elfogad.

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

A vidéki városok fejlesztése.

Budapest a legutóbbi évtizedekben rohamosan fejlődött; valóságos világvárossá lett. Ez a fejlődés azonban, — bár örvendetes — de nem egészen egészséges. Az illetékes tényezők mindent elkövettek, hogy Budapestet világvárossá fejlesszék és ezen célból az erők javát, szellemi, gazdasági, művészi téren idevonzzák. Ezen törekvésnek meg is lett a hátrányos következménye. Budapest gyönyörű fejlődése a vidéki városok rovására és azok elhanyagolásával történt. Budapest előnyei tulbecsültettek, míg a vidék előnyei kellő méltánylásra nem találtak és azt az egészségtelen állapotot teremtette, hogy a fővárosba tóduló gazdasági, szellemi, művészi erők egy része paragon, természetlenül hever alkalom és munkakör hiányában, addig vidéken úgy fizikai, mint szellemi munkaerőben folytonos a hiány. Súlyosbitja ezt még az is, hogy az erők színe-java tör a város felé és felhasználatlanul hagyja a vidéken kinálkozó számtalan alkalmat. Meg is látszik ez vidéki városainkon. Nem térhetünk ki annak bevalósa elől, bármilyen rosszul is essék, hogy vidéki kulturánk színvonala alacsony. Míg külföldön, különösen Németországban a szellemi életnek számos, a fővárossal versenyző gócpontja van (München, Drezda, Frankfurt, Köln stb.) nálunk a helyett, hogy a tudomány, művészet, irodalom felkarolásában fejtene ki nemes versengést, az örökös és meddő faji és felekezeti vitában, harcokban merül ki és veszt el munkakedvét.

Ma már szerencsére felismerték a bajt és keresik a megoldást. Ezzel a kérdéssel foglalkozott a volt kultuszminiszter, dr. Wlassics Gyula a Muzeumok és Könyvtárak Országos Szövetségének Szegeden tartott közgyűlésén. Nagyszabású beszédében, a nagy tudás és bőséges tapasztalat magas nézőpontjából foglalkozott a „kultura decentralizációjával“. Az a kérdés mélyéig ható és életrevaló, praktikus eszméket tartalmazó beszéd, amelylyel a kormány figyelmét a vidék fejlesztésére felhívta, bizonyos, hogy nem hangzott el hatástalanul és a hajdani kultuszminiszter szava döntő súlylyal fog birni az egyetemi oktatás

jövőbeli szervezésénél. „Ma a nemzeti közvélemény tisztán kezdi látni — úgy mond Wlassics —, hogy az egy központban összegyűjtött nagy kulturintézményekkel az ország kulturigényei ki nem elégíthetők. Több sugárkévének kell lenni, amelyből a tudományos és művészi élet ereje fényt vessen. Több gócpontnak kell lenni, ahol a világ szellemi haladásának izzó munkáját komolyan megértik, azt munkálni, sőt előbbre vinni is tudják.“

Wlassics az egyetemi oktatás célirányos fejlesztésében és decentralizálásában látja a vidék fejlesztésének legerősebb eszközét, mely az egyetemi gócpontokon, sőt messze vidéken is szellemi központokat teremt. Rámutat azonban arra is, hogy a mi szűkös pénzügyi és szellemi viszonyaink között a vidéki egyetemek fejlesztése csak lassan és fokozatosan történhetik.

Nem szabad azonban megelégedni a szellemi decentralizációval. De nem is lehet pusztán a szellemi decentralizációtól várni a vidéki városok fejlődését. A történelmi materializmus tanításától nem lehet elvitatni annak az állításnak igazságát, hogy a szellemi élet fejlődése csak a gazdasági és társadalmi haladásnak következménye és nem indító oka. A gazdasági, társadalmi élet az Unterbau, a szellemi élet csak Überbau. A szellemi élet decentralizációját a gazdasági, közigazgatási szétponosításnak kell megelőznie.

A vidéki városok fejlesztését és ezzel ezek környékének fejlesztését legjobban az szolgálná, ha minden oly intézményt, legyen az közigazgatási, igazságszolgáltatási, tanügyi, egyházi stb. intézmény, amennyiben nem okvetlenül szükséges a fővárosban való elhelyezésük vidéken helyezzenek el. Hiszen látjuk pl. Németországban, hogy a művészetnek nem a főváros, Berlin, hanem München, Drezda a központjuk.

Mikor 67 után Budapest fejlesztése lett a jelszó, akkor akárhányszor még a célszerűségi szempont rovására is, mindenféle új intézményt Budapesten helyeztek el. Így akárhány intézmény idekerült, amely egyáltalán nem idevaló, sőt vidéken sokkal inkább tudná hivatását teljesíteni. Egyebet ne említsek, ilyen

pl. kertészeti tanintézet, a vincellér iskola, az ampelologiai (gyümölcsészeti) iskola, a lótenyésztői intézetek főfelügyelősége. Egész sorozata az intézményeknek, amelyek a legcsekélyebb hátrány nélkül lennének vidékre helyezhetőek. Az a számtalan szakiskola, az állatorvosi főiskola, állattenyésztési főfelügyelőség, a földtani intézet, a közművelődést szolgáló számos intézmény stb. mind nincsenek helyhez kötve és a cél szevedése nélkül, tudnák hivatásukat vidéki városban betölteni. A mai közlekedési és érintkezési eszközök oly tökéletesek, hogy a központtal való érintkezés mit sem szenved, az illető vidékre pedig áldás egy ilyen szervezet elnyerése.

Hogy ennek a politikának a hatása mi lenne, az könnyen elképzelhető. Ma is látjuk, hogy minő versengést folytatnak egyes városok akkor is, mikor, egy-egy törvényszék, sőt egy-két század katonaság odahelyezéséről van szó. Bizonyára tárt karokkal fogadnák a vidéki városok és a legszélsőbb anyagi áldozatot hoznák, hogy az áthelyezés terhei ne az államot érintsék.

Míg az egyetemnek decentralizációja csak egy távoli jövő zenéje, ezt a politikát a legközelebbi időben is meg lehet kezdeni.

Ujvidéki kolera.

Ujvidék szab kir. város külön önkormányzattal bir. Ez annyit jelent, hogy *belső ügyeit önállóan* intézi. Rendeleteket alkot, határozatokat hoz, a kiadások és bevételek mérlegét megállapítja önállóan. Mindezen jogát a törvényhatósági bizottságba beküldött vár. képvisleti tagok által gyakorolja. Szerintem tehát szinte kötelessége a polgárság bizalmából a törvényhatóságban bennülő „városatyá“nak többször is, de leginkább mikor veszedelem van, feltárni a helyzetet a maga valóságában a város összpolgársága előtt: lásson, tudjon mindent, úgy ahogyan van, ahogy történik minden.

Én ez alkalommal kötelességemet teljesítem.

Mindjárt kezdetben ki kell jelentenem, hogy az önkormányzati jog gyakorlásában egy kis hiba van. Az t. i., hogy a törvényhatóságnak majdnem annyi virilis tagja van, mint

Bogdány és Társa, Ujvidék

II., Rákóczi-ut 66. (Telefon 219.) ☎ Budapest, VI., Dálnok-u. 12. SAJÁT HÁZBAN TELEFON 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatorna és világítási berendező vállalat.

választott és hogy a mélyen tisztelt vár. tanács egyenjogú tagja annak a törvényhatóságnak, amelynek a tanács minden egyes tagja, hivatalnok, (alkalmazottja.) A virilis tagokat ugyanis nem a polgárság küldi oda, csak saját „én“-jük képviselőiben vannak ott, tehát felelősség nélkül, saját magukat és érdekeiket képviselik. A tanács tagjai pedig a polgárság bőrére, saját maguk által hozott tanácsi javaslat mellett, tehát önmön maguk mellett szavaznak és ez által sokszor a polgárság bőrére a vizes lepedő borul.

Ha e ténykörményeket városunk igen tisztelt polgársága figyelembe veszi, be fogja látni, hogy bizony igen kevés dolog történhetik úgy a torony alatt, ahogy mi, a választottak akarjuk.

Hogy ez így van, egyet-mást elmondok, még pedig olyat, amit mindenki egyszerre tudni fog, csak elmondani, a figyelmet kell azokra felhívni.

A múlt 1909. év folyamán, roppant költséggel megépíttette a város az új kórház és artézi gyógyfürdőtől, a Lövész utca, Petőfi utca és Limán dűlön át a földalatti csatornát. Ezen földalatti csatornának legfőbb célja az volt, hogy a kórház betegek és a fürdő vendégei által elhasznált szennyvizet a Dunába vigye, továbbá, hogy a Limán dögleletes büzt terjesztő mocsarát lecsapolja. Hogy e cél elérhető legyen, a Limánt irtózatossal költséggel kellett tölteni. (Látta a polgárság, hogy kis vágányokon mennyi ideig hordták Viletti lovai a földet.)

A csatorna építésénél a felügyelet, a mérnöki hivatal kötelessége volt (nem is valamelyik cukrászé), tehát a felelősség első sorban is a mérnöki hivatal vezetőjét, Orbán Ignác műszaki tanácsost terhelte és szerintem terheli ma is.

Hogy az artézi fürdőt gödörbe építették a műszaki tanácsos urék, arról nem is szólok, csak azért jegyzem meg, mert egy interpelláció alkalmával kárhoztattuk a csatornának feneketlen mélységben való elhelyezését is (bár ne csinálták volna sehogy), amikor is a műszaki tanácsos ur egész ártatlan képpel azt a műszaki választ adta, hogy muszáj mélyre tenni a csatornát, mert mélyen fekszik a fürdő. Mi ugyan mondtuk, hogy a fürdő is a műszaki tanácsos ur műszaki tudása (?) révén épült a gödörbe, tehát ott is ő a hibás, azonban ő egész komolyan állította, hogy ha a fürdő dombon volna is, mégis a vizig le kellett volna rakni a csatornát, mert így jobb.

Ez a csatorna a múlt év őszén készen volt s a fürdő üzembe hozásakor vitte is a vizet vígan, míg egy-két hét múlva itt is, ott is, amott is beszakadt. A vizsgálatnál kitűnt, hogy a csatorna beton-falazatát több helyen a víz kimosta s annyira laza volt, hogy vihette magával a Dunába. Szerintem ebből a csatornából jó nem lehet soha! Ezt a csatornát Orbán ur műszaki véleménye alapján és az ő felügyelete mellett építették. Neki a munka letelején tudnia kellett volna, hogy a csatorna így nem lesz jó és erről jelentést kellett volna tennie a közgyűlésnek. Ő ezt sohasem tette. Be hagyta fejezni a munkát s mindaddig, míg a szomorú valóság természetszerűleg bekövetkezett, egy árva kifogást nem tett. A műszaki tanácsos urnak ezen lelkiismeretlensége folytán a város legjobb esetben is egy javított toldozott-foltozott csatornát kap irtózatossal költséggel, amely csatornát előbb utóbb ki kell cserélni, amitől az Isten őrizzen meg, mert még egy csatornát építtessen Orbán ur, akkor a város anyagilag tönkre jut. (Makó sorsát panaszoljuk!)

A választott képviselők ezt a csatornát a

Az Ujvidéki Városi

Artézi Jódosfürdő

és

Vizgyógyintézet

(a Magyar Hall)

**Egész
éven át
van
nyitva!!**

**Kérjünk
prospektust.**

befektetett költség árán hogy átvegyék, én lehetetlennek tartom; mi azonban csak tervezzük, a tanács és az érdekösszeköttetések pedig végeznek, — legtöbbször kivégeznek.

Innentul már egy éve, hogy a csatornát javítják. Ezen idő alatt a csatornába befolyó szennyvizet hol itt, hol ott, állandóan szivattyúzzák és ez a piszkos büdös víz az utcákon a gyalog járók mellett szabadon folyik, több helyütt mocsarak képződnek. Különösen az artézi gyógyfürdő előtt, már hónapokon át éjjel-nappal dolgozik a pumpa és önti a fürdő elhasznált vizét a tisztviselőtelep mélyen fekvő területére. Ha ehhez hozzáteszük, hogy erre a területre hordják kocsiszámra a szemetet, istálló és sertésstrágyát nem kell mondanom sem, hogy ez a mesterségesen előállított új Limán mindenféle betegségnek melegegyává lett.

Az új köz-kórház egy hete átadatott rendeltetésének. Azóta onnan is jön a szennyvíz. A kórházban mindenféle betegek vannak. A betegszobák, köpöcsészek stb. tisztítására elhasznált vizek innen is a csatornába kerülnek s a fürdő előtt a szennyvizével egyesülten hozza fel azt is éjjel-nappal működő pumpa a nyílt árokba s ez is folyik a tisztviselő-villatelep mellé.

Nyakunkon az ázsiai kolera. A belügy-ministerium egyre-másra adja ki a rendeleteket, amelyeket mint óvintézkedéseket, a hatóságok végrehajtani kötelesek. Mi is több ilyen intézkedésről tudunk. A városi hatóság röpiratokon hívta fel a polgárságot a tisztaságra. A háztulajdonosokat szigorú büntetés terhe mellett kötelezi a rendeletek betartására, rendőrökkel felügyelteti, különféleképpen zaklatja. A polgárságot sok esetben érzékeny költség árán is, kényszeríti a tisztaságra, míg maga a hatóság szinte dédelgeti a piszkot és a járvány terjesztő pocsolókat a város területén.

A törvényhatósági bizottság által saját kebeléből választott egészségügyi bizottságnak — most járványbizottságnak tagja vagyok. Ez a bizottság már két héttel ezelőtt tartott ülésén éppen az én felszólalásom alapján, egyhangulag elhatározta, hogy a csatorna szennyvizének felszivattyúzása rögtön beszüntetendő, nem törődve azzal, hogy ez tetszik vagy nem tetszik a csatornaépítő vállalkozónak. Egyhangulag utasították az ott jelenlevő főkapitány helyettes urat, hogy a temető és tisztviselő-villatelep köré való szemét kihordását tiltsa be.

A járvány bizottságnak ezen határozatát, a város hatósága semmibe sem vette. A csatornából a szivattyú éppen úgy önti a vizet, mint azelőtt, a mocsár ép olyan szépen nő mint azelőtt s a szemetet ép olyan vígan hordják a temető mellé, mint azelőtt. Ezért már a város polgármesterét terheli a felelősség, mert ő a városi hatóság feje, a járvány bizottság határozatának végrehajtásáról ő tartozik gondoskodni.

Emiatt szept. 26-án kérdést is intéztem személyesen a polgármesteri hivatalban levő alpolgármester urhoz, de mint látszik, eredménytelenül. Nem marad más hátra, mint feljelentést tennem a belügyminiszteriumhoz, amit megtennem — a fenyegető veszedelemre való tekintettel most kettőzött kötelességem. Meg is teszem.

Mindezekből láthatja városunk igen tisztelt polgársága, hogy mit ér városunk önkormányzata. Még is meg kell állapítanom, hogy mindezeknek a bajoknak, a koleraveszedelemnek is indító oka Orbán Ignác műszaki tanácsos ur. Ő veszedelemmel fenyegeti vagyunkat is, életünket is. Ő a commabacillus. Őt vigyék innen, akkor Ujvidék koleramentes lesz.

Gály József

rk. kántortanító, vár. tvh. biz. tag.

HIREK.

T. olvasóinkat a IV. évnegyed atkalmával kérjük, hogy az előfizetést mielőbb megújítani, a múlt negyedekről fennálló hátralékot pedig beküldeni szíveskedjenek.

A kolera egyre terjed az országban s féltő, hogyha melegebb, száraz idő köszönt be, még nagyobb arányokat fog ölteni. A miniszter erre való tekintettel legujabban ismét körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben főleg a fertőzött Duna vízének mindenemű használatát tiltja el s a köztisztaság ellenőrzését teszi a törvényhatóságok szigorú kötelességévé. Nem mulaszthatjuk el újból a legerélyesebben figyelmeztetni a lakosságot, hogy minden tekintetben szigorúan alkalmazkodják az elrendelt óvintézkedésekhez és ne várjon mindent a hatóságtól. A mihez tartás végett kibocsátott rendeletek szigorú betartása mellett főleg minden gyanús esetet azonnal tessék a hatóságnál bejelenteni.

Költözködés a városházáról. A rendőrbelentési hivatal jelenleg a Ludwig-féle házban van. Ezt a hivatalt e héten költöztették ki a városházáról, állítólag azért, mert a városháza szűk. Mint értesülünk, a kiköltöztetés folytán nyert 1—2 hivatali szobát a főispán és családja magánlakásául ajánlotta fel a vár. tanács. Kommentártól egyelőre tartózkodunk, mert nem hiszünk e hír valóságában.

Az ujvidéki gyermekbarátok egylete mint minden évben, az idén is karácsonykor 100 gyermeket kíván fölöltöztetni. Az elnökség ezért felhívja mindazon kereskedőket és iparosokat, akik ruhaanyagot szállítani akarnak, vagy a ruhák elkészítésére vállalkoznak, hogy ajánlataikat f. okt. 7-ig adják be Niedermayer Gyula elnöknel.

Az izr. hitközség figyelmessé teszi a t. hitközségi tagokat, hogy a nagy ünnepek alkalmával a templomba csak belépőjeggyel lehet bejutni. Felkéretnek ennél fogva, hogy belépő jegyek végett haladéktalanul intézkedni szíveskedjenek.

Rendőrségünk ügyességét és éberségét bizonyítja egy régebbi és egy újabb büntény kiderítése. Paity Dusan kátyi lakos, ki már büntetve volt pénzhamisításért s Ujvidékről ki lett tiltva, még f. márc. 18-án a Teve szobaaszonyától 300 koronát, egy arany karperecet s óraláncot lopott. A bíróság bizonyítékok hiányában felmentette. A napokban ismét itt járt, állítólag idézés folytán nagyokat mulatott s szept. 26-án panaszt emelt a rendőrségen, hogy Tomity Brankó nevű pajtása, kivel együtt mulatott, 1000 koronáját ellopta. Vései Elek h. főkapitány nyomozást indított s nevezett apósánál tartott házkutatás alkalmával a korábban lopott aranyperacet, óraláncot és 1400 koronát talált. Tyurkovity György iregi lakos szept. 30-án tett feljelentése alapján kiderült, hogy utóbbi Csuresity Milos óverbázi korcsmárossal történt ismerkedése révén egy pénzhamisító banda kezeibe került, mely 2000 kor. készpénzét 10.000 kor. hamis pénz ígéretével kicsalta, s hogy e bandának nem utolsó tagja Paity Dusan, aki cinkostársaival együtt a bíróságnak adatott át.

Scholl Of Languages Nyelviskola

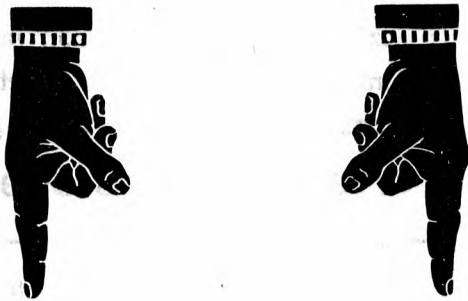
Ujvidék, Ferenc József-tér 3. szám.

Angol-, francia-, magyar-, német- és szerb tanfolyamok. Berlitz módszer szerint. Külön tanfolyam felnőtteknek és gyermekeknek.

Társalgási órák.

Beiratás naponta délelőtt 10—12 óráig.

Az összes tanfolyamok október hó 1-én nyílnak meg.

Biztosítsunk tűz ellen

A

Bécsi Biztosító Társaság

és kössünk életbiztosítást

A

Bécsi Élet
és Járadék

Biztosító
Társaság

ujvidéki

Főügynökénél:

Weinfeld Richárd

Bank- és bizományi üzlete

Kossuth Lajos-u. 49.

Az ujoocok és póttartalékosok bevonulása az összes Dunamenti vármegyékben, a kolera továbbterjedésének meggátolása céljából, a cs. és kir. közös hadügyminiszter rendelete következtében további rendelkezésig elmarad. A már kibocsátott behívójegyek be fognak vonatni s újabb behívójegyek fognak kikézsítettetni a bevonulásra.

Lövészet. A polg. lövöldében f. szept. 25-én 190 lövés tétetett az 5 körű 150 m. távol rendes céllapokra s ez alkalommal díjat nyert, még pedig mély lövésért: Tausch J., Lobenstein K. (V), Burmann S., Witz F. (IV); találó lövésért: Burmann S. 15/33, Lobenstein K. 15/32, Tausch J. 10/22. — Ma vasárnap, október 2-án az 5 körű rendes céllapokra lönek 150 m. távolba.

Eljegyzés. Decleva Endre honvédhadnagy jegyet váltott Szláv Erzsike urleánnyal, néhai Szláv Elemér zombori földbirtokos leánnyával.

Rákóczi-szobor Zomborban. A zombori Rákóczi-szobor bizottság Vértesi Károly elnökle alatt tartott ülésében bírálat alá vette a szobrászoktól beérkezett ajánlatokat és Stróbl Alajos szobrász tervét fogadta el.

Öngyilkos gyermek. Kristján Illés csurogi embernek alig 10 éves fiát az anyja megdorgálta valami csiny miatt s megfenyegette, hogy az apjának is elmondja. A fiu a büntetést annyira szivére vette, hogy a padlásra ment s ott felakasztotta magát. Szülői hosszas keresés után már csak halva találtak reá.

Elkobzott gyógyszerek. A topolyai gyógyszerészek feljelentése következtében a topolyai szolgabírószék vizsgálatot tartott az ottani fűszerkereskedésekben s tömegesen kobozta el a törvény tilalma ellenére ott talált és egész nyíltan árusított gyógyszereket és mérgeket. Közegészség elleni kihágás címén eljárás indult meg az illetők ellen.

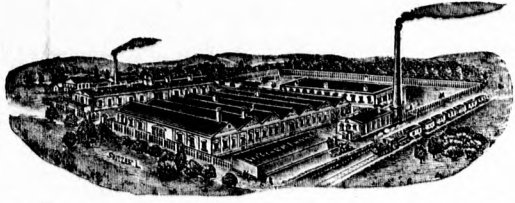
Uj hetilap a megyében. Zsabya és Vidéke című Kovács Béla kántortanító felelős szerkesztésében vegyes tartalmu hetilap indul meg Zsabyán, mely a zsabyai járás érdekeinek előmozdítását tűzte programjául.

T. olvasóink figyelmébe ajánljuk Weisz Vilmos cipőáruház tulajdonos „Magnifik” (nagyszerű) és „Contrasudor” (izzadás elleni) hirdetését. Mindakét szer ki van próbálva és fényesen bevált s akinek tyukszeme okoz fájdalmat, vagy lábizzadása okoz kellemetlen érzést, bizonyára szívesen veszi a hírt, hogy biztos hatásu szert használhat fájdalmainak, kellemetlen érzésének eltüntetésére.

Jogi vizsgákra való készülés megkönnyítése. Dr. Dobó jogi szeminárium Kolozsvárt azok érdekében, akik jogi vizsgáikat szeptember hónapban, avagy esetleg később akarják letenni, de Kolozsvárt szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodhatnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteit már most kikölcsönzi, az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekapituláló kurzuson előkészíti s végül többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. Aki jogvégezt, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely a kolozsvári összes jogi vizsgákra előkészít. Tanrendszerét és működését ismertető könyvét „Tájékoztató a jogi szemináriumról” díjmentesen megküldi.

Első pillantásunk egy idegen lakásba való lépésünk alkalmával a padlóra esik, amelynek ennél fogva minden rendes háztartásban tisztának és ragyogónak kell lennie. A tisztelt háziasszonyok ne tartsanak azonban a kritizáló pillantásoktól, ha puha fapadlóikat a három óra alatt száradó és gyönyörű örökös fényt kölcsönző Eglasine padlófény mázzal fényezik. Az Eglasine padlófény máz minden

Zikmund és Tsa gépgyára vas- és Lágyvasöntődéje Ujvidéken.

Gyárt: mezőgazdasági gépeket, öntött vas és lágyvasöntvényeket saját és beküldött minták után, továbbá transmissiókat és szíjkerekeket, gőzkazánokat és víztartányokat. E szakmába vágó javításokat gyorsan és olcsón készít.

Tervezetekkel és árjegyzékekkel ingyen szolgálunk.

jobb és kiadósabb, mint a legtöbb forgalomban levő folyékony fémtisztító. Száz szónak egy a vége: a Globus fémtisztító kivonat a legeslegjobb fémtisztító, amelyet kiválósága miatt több ízben kitüntettek, így legutóbb a St. Louisi kiállításon 1904-ben, a nagy díjjal. Ezért csak ezt használjuk, de ügyeljünk arra, nehogy valami értéktelen utánzatot sózzanak a nyakunkba, mert sok ilyen van. Mindig a valódi Globus-fémtisztító-kivonatot kérjük dobozban és végjeggyel ellátva. Kapható minden fűszerkereskedésben, drogériában stb. nagyobb festék és fűszerkereskedésben kapható. Egyedüli gyáros: Eisenstädter Testvérek fénymágyára Bécs, IV.1. Ügyeljen a védjegyre, amely egy páncélos lovagot ábrázol és minden dobozon látható.

Nincs jobb és olcsóbb fémtisztító mint a GLOBUS-fémtisztító-kivonat, amely már esztendő óta kitűnően bevált és milliónyi háztartásban használatos. E kitűnő készítményt az ifjabb Fritz Schulz betéti társaság Aussig a/E gyártja. A GLOBUS fémtisztító-kivonat minden arany, ezüst, nikkal, sárga és vörös rézből készült tárgynak gyorsan és fáradság nélkül pompás, tartós fényt kölcsönöz, abszolút ártalmatlan, nem karcos és nem hagy nyomot maga után. A GLOBUS fémtisztító-kivonat soha tisztító erejét el nem veszíti, nem piszkít, mint a tisztító pomádé és sokkal

Orvosi kísérletek a würzburgi királyi klinikán, mely Németország egyik legtekintélyesebb tudományos intézete. a következő eredményre vezettek:

„A természetes Ferenc József-keserűviz biztos hashajtó hatású és semminemű kellemetlenséget nem okoz. Még oly esetekben is, amikor nagyon érzékeny betegnél alkalmazzák, a „Ferenc József“-keserűviz fájdalom nélküli székelést eredményez.”

Kérjük a bevásárlásnál határozottan valódi „Ferenc József“-keserűvizet és ne fogadjunk el kevésbé értékes hashajtószert.

Felelős szerkesztő: Zanbauer Ágoston.
Politikai főmunkatárs Medvetzky Imre.
Laptulajdonos: az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Nyilttér.

Magy. kir. Honvédelmi Miniszteriumtól.

A jódos ártézi fürdő tekintetes igazgatóságának

Budapest, 1910. évi szeptember hó 21-én.

Folyó évi augusztus hó 18-án kelt hazafias felajánlásáért, amely szerint a jódos ártézi fürdőben felajánlott kedvezményeket a m. kir. csendőrség tisztjeire is kiterjeszti, fogadja őszinte köszönetemet.

A miniszter meghagyásából
Dr. Kepes
vezér-főtörzsorvos.

Boldog újévet kíván mélyen tisztelt vendégeinek

Récei Gusztáv.

Köszönetnyilvánítás.

Szeretett atyánk Morgossy Béla óraműves elhunytá és temetése alkalmából kifejezett részvényt nyilatkozatokér, valamint különösen a szaktársak testületi megjelenéseért és koszorudományaiért ez uton mond hálás köszönetet a gyászoló család.

Mélyen tisztelt vendégeinek boldog újévet kíván

Krámer Marci

a Récei kávéház főpincére.

Fa és szén üzlet megnyitás.

Van szerencsém a t. fogyasztó közönség szíves tudomására adni, hogy Ujvidéken az örmény templom háta mögött, a limánon közvetlen a városi telep mellett, szerszámfa, tűzifa és szénkereskedést nyitottam.

Raktáron tartok nagy választékban számfákat, I-ső osztályú kemény és puha tűzfákat, úgyszintén a legjobb minőségű porosz szeneket, porosz Coaxot és kovács szenet.

Amidőn t. vevőimet eleve is a legpontosabb kiszolgáltatásról biztosítom, Ajánlom magamat

teljes tisztelettel

Rosenbaum Simon

Városi iroda: Tökölly Imre-n. 1.
Telefon szám: 272.

1 üzlethelyiség,

azonkívül egy 3 szobából, konyhából és mellékhelyiségekből álló lakás azonnal kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál

Ivkovics Miklós

I-4

Duna u. I. sz.

Magyarázat.

Hogy mennyire köztudomás a közönségnek az a tény, hogy

kolerajárvány

veszélyének esetén a tisztaság mellett

legjobb óvszer az ESTERHÁZY-COGNAC,

annak legjobb bizonyítéka a renkvizli fogyasztás. Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy az Esterházy cognagyár két Egrot-féle főzőkészüléke

1,752.000 liter bor

termelő képességet foglal magában. Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönség tudja, mivel védekeznek a

kolera ellen.

Ez a magyarazata a rendkívüli nagy fogyasztásnak.

Az Esterházy-cognac mindenütt kapható.

Központi iroda:

Budapest, V., Csáky-utca 14.

Wagner Testvérek Ujvidék.

FÜSZER-, KÁVÉ- ÉS CSEMEGE-KERESKEDES.
CSEMEGE-ÁRUKBAN DÉLMAGYARORSZÁG
LEGNAGYOBB ÉS LEGVÁLASZTÉKOSABB
RAKTÁRA.

32—50.

Hirdetések

felvételnek a lap kiadóhivatalában és Friedmann Sándor nyomdai műintézetében Rákóci-ut 11. sz.

BERGER RIZZI gépirói, könyvviteli és gyorsírói

■■■ SZAKISKOLÁT NYITOTT, ■■■

amely minden hó 1-én és 15-én kezd az illető tanfolyamot, még pedig szigorúan szakképzett, lelkiismeretes és célszerű vezetés mellett.

A legujabb rendszerű írógépek!

A gépirás tanfolyama 2 hétig, a könyvviteli és gyorsíráse 4 hónapig tart. Oktatás nyerhető a németnyelvben is

DIJAK: a gépirás egész tanf. 20 kor., könyvviteli 12 kor., gyorsírói 10 kor., a német nyelvi 8 kor. havonként. Bővebb felvilágosítás és jelentkezés Hán-utca 5. sz.

Eredeti szerémi hegyi

BOROK

eladása 50 litertől felfelé

hordókban és palackokban.

Kész új hordók forrázva
állandóan raktáron vannak.

Wachtl Imre kádár

Ujvidék, Petőfi-utca 8. szám.
(saját házában).

BARTH DOMONKOS
könyvkötő és dobozkészítő
Ujvidék, Zrinyi Ilona-utca 15.

Állandó raktáron tart: üzleti és jegyzőkönyveket minden nagyságban, női kalapdobozt 80 fillértől, posta es szabó skatulyákat 50 fillértől felfelé — jobb mint a bőrönd, mivel könnyű, igen erős és tartós! Dobozok mérték szerint, valamint postai megrendelések azonnal szállítanak és olcsó árban számíttatnak. Könyvkötések legmodernebb kivitelben; kívánatra minták a házba küldetnek. Elvállalok szakmamban vagó mindennemű munkákat s kezeskedem a legjobb kivitelről.

Teljes tisztelettel
BARTH DOMONKOS.

3—52

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelpek

NAGYENYED-re
AlsóFehér m.

Gyümölcsfacsemeték
sétánjárók, díszserjék, tülvevények, kertészernvények, boggyógyümölcsűek stb.

SZŐLŐOLTVÁNYOK
(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökéres vesszők, Oktató díszírjújúk kívánatra ingyen.

forduljon minden érdéklődő, ki súlyt tekintet elsőrendű fajtiszta anyagra!

Butorvevők!

Szives figyelmüket felhívjuk a HUNGÁRIA kiviteli tömörfa butorgyár

Schönberger és Léderer

GYÁRTMÁNYAIRA

UJVIDÉK, a gázgyárral szemben.

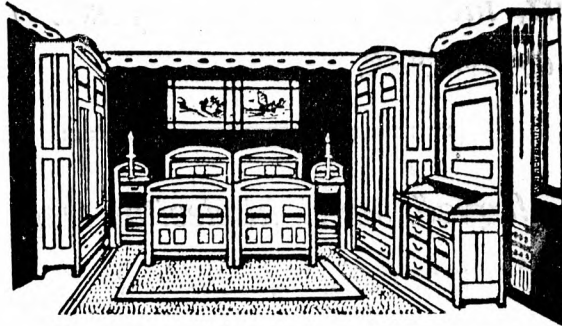
Hungária-butorok:

csakis elsőrendű száraz-fából készülnek.

Hungária-butorok:

szolidan, izlésesen és finoman vannak kidolgozva.

Hungária-butorok:

Hungaria-butorok:

ennek folytán nem viselik magukon a tömeggyártás bélyegét, hanem szépek és tartósak. olcsóak, mert nem kell értük sem fuvar sem csomagolási költséget fizetni mint a távollevő gyárakból érkező butoroknál és nem rongálódnak a szállítás alatt.

Hungária-butort

minden vevő az eredeti gyári áron kaphat **Schönberger Lipót és Fia** ujonnan berendezett és új választékkal felszerelt butor-kereskedésében mint a

Hungária kiviteli tömörfa butorgyár

Schönberger és Léderer cég

helyi lerakatánál, Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 7. sz.

Tyukszem és lábizzadásban szenvedőknek!

„MAGNIFIK“

feltétlen biztos hatású tyukszemirtó 5—6 bekenés után a tyukszem kipusztul. Ára korona 1.50.

„CONTRASUDOR“

feltétlen biztos hatású ásványpor láb vagy egyéb testrészi izzadás ellen. Ára korona 1.—.

Egyedüli képviselő Ujvidéken

Weisz Vilmos cipőárúháza tulajdonos Ferencz József-tér 3. (Wagner palota).

Egyben ajánlom dusan felszerelt

Amerikai, angol és Kobrak-cipő raktáramat.

Hygienikus gyermekcipő osztály.

Szolid kiszolgálás szabott árak mellett.

Benzin-, szivógáz-,
nyersolaj-, gőz-, petrolin-
és világítógáz-

MOTOROK.

Benzinlokomobilok.

Plewa és Társa

gép- és motorgyár

WIEN,

XVII. Wattgasse 78—80.

Sürgöncim:

Plewa, Wien-Hernals.

Kerületi képviselők kerestetnek.

Minden rendszerű és nagyságu

sütőkemencék,

keverő- és gyurógépek,

az összes sütőipari

segédgépek, eszközök és

sütőkemence-armaturák.

